

Nr 250.

Av herr Kollberg m. fl., om avveckling av statens priskontrollnämnd m. m.

I statsverkspropositionen begär Kungl. Maj:t anslag för priskontrollnämndens fortsatta verksamhet under budgetåret 1954/55 med tillhoppa 1 700 000 kronor, varav 1 340 000 kronor för avlöningar.

Statsrådet och chefen för handelsdepartementet yttrar i samband med sitt anslagsäskande, att vid övervägandet om behovet av fortsatt priskontroll nästa budgetår hänsyn måste tagas till i vad mån den nytillkomna lagen om motverkande av konkurrensbegränsning inom näringslivet kan tänkas onödiggöra prisreglerande verksamhet. Härom yttrar departementschefen, att detta icke kan bedömas förrän efter en tids erfarenhet. Med hänsyn härtill anser han det icke kunna ifrågakomma att nu genomföra en avveckling av priskontrollnämndens verksamhet.

Finansministern har vid framläggande av sin finansplan för det kommande budgetåret anfört ett annat motiv för priskontrollens och därmed för priskontrollnämndens bibehållande. Efter att ha erinrat om att priskontrollen successivt reducerats i omfattning yttrar finansministern, att en beredskap på detta område tills vidare måste bibehållas, så att statsmakterna icke fråntages möjligheter till snabbt och effektivt ingripande, därest omständigheterna skulle nödvändiggöra detta.

Vilken av de nu angivna motiveringarna som varit avgörande för anslagsäskandet är svårt att avgöra.

Handelsministerns uppfattning, att priskontrollnämnden måste bibehållas med hänsyn till att man ännu icke kan bedöma effekten av den nya lagstiftningen mot konkurrensbegränsning är ganska svårförståelig. Tanken synes vara, att om icke den nya lagstiftningen får önskad effekt så måste priskontrollen upprätthållas i dess nuvarande form. Resonemanget måste i så fall bottna i en viss misstro mot den nya lagstiftningens effektivitet. Att handelsministern skulle hysa en dylik misstro har man dock svårt att föreställa sig, då lagstiftningen i fråga fått sin slutliga utformning i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts proposition i ämnet. Lika svårt är det att tänka sig, att handelsministern skulle kunna finna det motiverat att framdeles upprätthålla en permanent priskontroll vid sidan av den verksamhet till undanröjande av skadlig verkan av konkurrensbegränsning, som enligt den nya lagen utövas av näringsfrihetsrådet och ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor. Då vi sålunda måste utgå ifrån att det icke är meningen att en dubbelorganisation skall förekomma på detta område, kan vi icke finna, att handelsministern anfört några bärande skäl för bibehållande av priskontrollen under ytterligare ett budgetår.

Vi vill emellertid icke underlåta att i detta sammanhang framhålla, att den strävan till friare konkurrens, som uppbär lagstiftningen mot konkurrensbegränsning, äger företagarnas och näringsorganisationernas stöd. Inom näringslivet har på frivillighetens väg undanröjts en mängd överenskomelser, som tidigare hämmat den fria konkurrensen, och näringsidkarna synes i gemen vara inställda på att fullfölja de syften, som den nya lagen avser att främja.

Icke heller finansministerns motivering för bibehållande av priskontrollnämnden kan anses tillräcklig. Det må vara riktigt, att en viss beredskap kan vara påkallad på priskontrollens område likaväl som sådan beredskap har befunnits nödvändig när det gäller t. ex. förfoganderätt och handelsregleringar. Beredskapssynpunkten kan likväl inte föranleda att ett helt ämbetsverk hålles i gång till en kostnad av 1,7 milj. kronor.

Vi har i detta sammanhang icke funnit anledning att upprepa alla de argument, som kan anföras mot priskontroll i ett försörjningsläge sådant som det nuvarande. Dessa argument, som är för riksdagen väl kända genom tidigare motioner och debatter, har under det gångna året gjort sig gällande med ökad styrka. I nuvarande situation finner vi det tillräckligt att framhålla, att något bärande skäl icke anförts för priskontrollens bibehållande. Vi anser därför, att för priskontrollnämnden måtte för nästa budgetår endast ett avvecklingsanslag motsvarande fjärdedelen av de för priskontrollnämndens verksamhet yrkade beloppen beviljas.

Vi utgår ifrån, att Kungl. Maj:t vid avveckling av priskontrollnämnden vidtager åtgärder för att bereda tryggad anställning särskilt åt sådana befattningshavare som på grund av längre tids tjänstgöring hos nämnden bör kunna resa anspråk därpå.

Med hänvisning till vad nu anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att uppdraga åt Kungl. Maj:t att snarast avveckla statens priskontrollnämnd samt att under tionde huvudtiteln för budgetåret 1954/55 anvisa till Statens priskontrollnämnd: Avlöningar ett förslagsanslag av 335 000 kronor och till Statens priskontrollnämnd: Omkostnader ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1954.

Gustaf Kollberg.

Wald Svensson.

Filip Kristensson

i Osby.

Bertil von Friesen.

Per A. Johnsson

O. Malmborg,

i Kastanjegården.

Skövde.

Ragnhild Sandström.

Sven Wedén.